

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 270/2015-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vedené pod spisovými značkami: Rvp 5780/2014, Rvp 7957/2014 a Rvp 8461/2014 vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 496/2013 z 20. marca 2014 (sp. zn. Rvp 5780/2014), sp. zn. 15 Co 247/2013 z 20. marca 2014 (sp. zn. Rvp 7957/2014) a sp. zn. 14 Co 286/2014 z 31. marca 2014 (sp. zn. Rvp 8461/2014) a takto

rozhodol:

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 5780/2014, Rvp 7957/2014 a Rvp 8461/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 270/2015.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o., odmieta pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 19. mája 2014, 4. júla 2014 a 17. júla 2014 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Co 496/2013 z 20. marca 2014, sp. zn. 15 Co 247/2013 z 20. marca 2014 a sp. zn. 14 Co 286/2014 z 31. marca 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Sťažovateľka v sťažnostiach okrem iného uviedla, že uzneseniami Okresného súdu Zvolen sp. zn. Spr-HP 976/2013 z 31. júla 2013 (sp. zn. Rvp 5780/2014) a sp. zn. Spr 623/2013 z 23. mája 2013 (sp. zn. Rvp 7957/2014) a uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. Spr 1137/2013 z 15. januára 2014 (sp. zn. 8461/2014) jej bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 182 €, 168 € a 15 € „... za spracovanie hromadného podania podľa položky č. 20b Sadzobníka súdnych poplatkov (príloha zákona č. 71/1992 Zb.).

Sťažovateľ s uložením povinnosti nesúhlasil, a preto podal proti rozhodnutiu odvolanie, kde uviedol všetky právne dôvody spochybňujúce právne závery okresného súdu a poukázal aj na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky produkovanú vo veci povinnosti zaplatiť súdny poplatok.“

O odvolaniach sťažovateľky rozhodol krajský súd napadnutými uzneseniami tak, že uznesenia okresných súdov o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok potvrdil.

Sťažovateľka uviedla, že sa nemohla „*stotožniť s odôvodnením rozhodnutia súdu druhého stupňa a jeho právnymi závermi, a to najmä preto, že tieto neprípustným spôsobom limitujú*“ jej „*základné práva tak, ako je to rozvedené nižšie v tejto sťažnosti*“.

Podľa názoru sťažovateľky okresný súd a krajský súd postupom v napadnutých konaniach a napadnutými uzneseniami porušili jej „*základné práva, konkrétne:*

1) *právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky;*

2) *právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;*

3) *právo vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy;*

4) *právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru;*

Tvrdíme, že Okresný súd... a porušovateľ porušili právo“ sťažovateľky „na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj“ jej „právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru tým, že svoje rozhodnutie formulovali na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a s použitím chybných aplikácií a interpretácií práva a osobitne aplikácie protiústavnej úpravy bez toho, aby vyvolali konanie na potvrdenie domnienky o ústavnosti, ktorá je však vyvrátiteľná rozhodnutím o abstraktnej kontrole ústavnosti.“.

Tvrdenie o porušení označených práv sťažovateľka odôvodňuje takto:

„... vôbec nie je zrejmé, ktoré podania súd vyhodnotil ako také, ktoré tvoria spoločne hromadné podanie...

... sťažovateľ nenavrhol súdu vykonať úkony. Podľa ust. § 1 zákona č. 71/1992 Zb. súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh. Poplatky sa môžu vyberať aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ale len ak je to v sadzobníku výslovne uvedené. V položke 20b nie je

výslovne uvedené, že poplatok za spracovanie hromadného podania je možné vyberať bez návrhu poplatníka na vykonanie úkonu sudu...

... nie je zrejmé, prečo boli podania súdom vyhodnotené ako také, ktoré tvoria súčasť iných, viac než desiatich podaní podaných tým istým subjektom v ten istý deň...

... tiež nie je zrejmé, či spoplatnené podanie je vo vzťahu k skupine podaní (hromadnému podaniu) podaním v poradí desiatym alebo iným a či má byť alebo nemá byť spoplatnené...

... Napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie.“

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uvádza, že „... porušovateľ alebo súd prvého stupňa, mali prerušiť konanie podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) OSP. Totižto všeobecne záväzný právny predpis, konkrétne položka č. 20b Sadzobníka súdnych poplatkov (príloha zákona č. 71/1992 Zb.), ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou. Porušovateľ, alebo súd prvého stupňa, mali v tomto prípade postúpiť návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska. Porušovateľ pokračoval v konaní, aj keď mal zákonnú povinnosť podrobiť aplikovanú právnu úpravu kontrole ústavnosti“, a opísala, v čom spočíva podľa jej názoru rozpor položky č. 20b Sadzobníka súdnych poplatkov [príloha zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o súdnych poplatkoch“)] s ústavou.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnostiach rozhodol nálezmi, v ktorých vysloví, že postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 15 Co 496/2013, sp. zn. 15 Co 247/2013 a sp. zn. 14 Co 286/2014 a v ich rámci vydanými uzneseniami z 20. marca 2014 a 31. marca 2014 (ďalej aj „predmetné konania a uznesenia krajského súdu“) bolo porušené jej základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, označené uznesenia krajského súdu zruší a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konania a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, v akej veci sa týka, kto ho podáva... Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde musí sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 obsahovať... Podľa § 50 ods. 2 zákona

o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotné sťažnosti podané ústavnému súdu, vo veciach vedených pod sp. zn. Rvp 5780/2014 a sp. zn. Rvp 8461/2014 s návrhmi nedoručila aj splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Predloženie splnomocnenia je pritom povinnosťou vyplývajúcou z už citovaného § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vo veci vedenej ústavným súdom pod Rvp 7957/2014 sťažovateľka nepredložila kópiu napadnutého rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 15 Co 247/2013 z 20. marca 2014, tak ako to vyžaduje § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať ich z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je

povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí zdôrazňuje, že v prípade opakujúcich sa neúplných podaní sťažovateľky je neakceptovateľné, aby sťažovateľka, právne zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nerešpektovala zákon o ústavnom súde a predkladala naďalej také sťažnosti, ktoré neobsahujú základné náležitosti ustanovené týmto zákonom, hoci bola na túto skutočnosť neraz upozornená.

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosti vykazujú také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ich z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2015